

[Grünbaum.]

anden måde, og det tror jeg nok EDB-folkene ville sige i dag at man burde have gjort. Det vidste man også dengang, men man valgte denne metode. Det skal jeg dog ikke gøre noget større nummer ud af, man kan jo komme til at vælge forkert.

Det, der egentlig kaldte mig op, var finansministerens bemærkning om, at man ikke inden for det gældende kildeskattesystem kan ændre på det forhold, som jeg nævnte, at den længstlevende ægtefælle pludselig mister et personfradrag for hele det år, hvori dødsfaldet har fundet sted. Jeg var meget ked af finansministerens udtalelse på det punkt. Finansministeren sagde, at den omstændighed, at personfradraget bortfalder, er en logisk konsekvens af systemet. Ja, det kan man godt sige, og det var da også sådan i den oprindelige kildeskattelov af 1967, men da var det fra dødsfaldstidspunktet. Det er logisk, at man siger, at nu ændres situationen, og havde man før to personfradrag, må man nu nøjes med ét. Men det, der skete — det var jo netop en af disse såkaldt tekniske ændringer, som vi har bøjet os for, jeg kan ikke huske, om det var i 1968 eller 1969 — var, at man sagde: af hensyn til netop EDB-gangen er det bedre, at vi tager årets udgang som det afgørende. Og der kan altså ske det, som jeg har nævnt i et spørgsmål til finansministeren fra udvalget, at hvis f. eks. hustruen dør i november måned, så mister manden, når slutskatten gøres op, personfradraget for hele året. Det er ikke logisk efter kildeskatteloven; det er tværtimod i strid med samtidighedsbeskatningens tankegang, så jeg vil bede finansministeren om at tænke dette problem igennem endnu en gang, og jeg vil gerne sige også her fra talerstolen, at skulle vi, hvis det er nødvendigt af tekniske grunde, endelig være nødt til at tage en af årets ender som det afgørende, så ville jeg da i dette tilfælde foretrække, at vi tog starten. Jeg siger udtrykkelig „i dette tilfælde“, det er nemlig ikke sikkert, det vil være rigtigt i andre tilfælde.

Hølge von Rosen: Det forekom mig, at hr. Ømanns bemærkninger før om det skæve regnskabsår, hvorom reglerne findes i en bekendtgørelse, men nu foreslås indsat i loven, var unødigt sure. Systemet har netop tidligere haft nogle huller, f. eks. et skatte-

frit kvartal ved tilflytning fra andre lande osv., men bliver nu så konsekvent, som det vel overhovedet kan blive, og det vil sige overordentlig konsekvent efter min mening. Det lyder, som om det var lettere at kræve kalenderåret som grundlag, og det synes jeg kræver en kommentar, det bør ikke stå uimodsagt. Det ville efter min mening for at kunne gennemføres kræve, at man kunne bestemme, at folk kun flyttede til og fra Danmark ved udgangen af et kalenderår, og at folk kun døde på en bestemt tid af året og også giftede sig på samme tid. Vi fik forfærdelig travlt, hvis vi skulle ordne folks affærer på den måde, så konsekvent, som hr. Ømann vil.

Finansministeren (Poul Møller): Hr. Grünbaum bad mig om at tænke problemet med den efterlevende ægtefælles personfradrag igennem. Jeg tænker.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af ligningsloven.

(Lovforslaget (nr. 24) findes i tillæg A. sp. 747, fremsættelsen i tidenden sp. 126).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Grünbaum: Lovforslaget går jo kun ud på at ændre de procenter, der skal anvendes ved fastsættelse af lejeværdien i overensstemmelse med det, i hvert fald nogle partier har aftalt ved boligforliget. For så vidt er der ikke meget at tage stilling til. Men der er et enkelt spørgsmål, jeg alligevel gerne vil gøre nogle bemærkninger om, og det drejer sig om landbrugets stuehuse. Det mener jeg vi må se lidt nærmere på i udval-

[Grünbaum.]

get. Vi har i det udvalg, der har været inde siden 15. september, rejst dette spørgsmål, og jeg mener, jeg kan sige på hele udvalgets vegne, at det aldrig har været tilsigtet fra noget medlem i skatteudvalget, at landbruget ved denne ordning skulle have en særlig lettelse. Det er der aldrig nogen der har udtalt sig om. Man har skullet finde en ny ordning, som var mere rationel end den gamle. Man har sagt, at den skønsmæssige ansættelse af disse lejeværdier for landbrugsstuehusene ikke var god; jeg mener tværtimod, at den var udmærket. Nu skulle man have samme system som for parcelhusene. Man skulle altså have en vurdering, og så skulle man have en lejeværdiprocent. Det har vi altså også i mit parti bøjet os for, og det er indført. Men jeg vil gerne understrege, at der har ikke fra nogen side, tror jeg godt vi kan sige, været tanker om, at man ad den vej skulle give en særlig lettelse til landbruget.

Vi bad i sin tid finansministeren om at komme med et materiale, når ordningen havde virket i nogen tid. Det materiale er kommet, og det viser altså, at det ikke var den rigtige procent, der blev fastsat. Jeg har stillet et spørgsmål i udvalget, vi har endnu ikke fået svar på det. Det får vi formentlig i det nye udvalg, og så kan vi jo se på det, men så vidt jeg kan se, skulle procenten have været 3 og ikke 2, som den jo blev fastsat til. Jeg tror, man kan sige, at den skønsmæssige ansættelse af lejeværdierne for landbrugets stuehuse i hvert fald ikke var for høj. Jeg ville i hvert fald gerne se nogen, der ville påstå det; den lå i underkanten. Men det her kommer altså efter de tal, der nu foreligger, til at ligge endnu mere i underkanten, og det kan dog ikke være rimeligt. Det må vel tilstræbes, at skal vi sige postbudet og landmanden, hvis de bor under samme forhold, også har den samme lejeværdi. Det er urimeligt, at man ude i sognekommunen kan sige: dér bor postbudet, og dér bor den og den, som ikke er landmand, og de har så og så stor lejeværdi,

men derhenne bor gårdmanden, måske oven i købet med en væsentlig større lejlighed, og han har en måske væsentlig lavere lejeværdi. Det er sådan noget, der støder an mod vores retsbevidsthed, vores opfattelse af, hvad der er rimeligt, og det skal man passe på med. Her står vi over for noget nyt, og jeg mener, vi bør se på det i udvalget. Jeg ved ikke, om finansministeren allerede kan svare på det i dag, men jeg vil da helst, at han ikke svarer, hvis det er et negativt svar. Så vil jeg hellere have, vi kigger nærmere på det i udvalget.

Vi har i 21 mands udvalget rejst en række skattespørgsmål om coasterafskrivninger, skattefri millionærer, særlig indkomst osv., og dér behandler man altså til en vis grad disse spørgsmål. Når spørgsmålene er rejst i 21 mands udvalget, hænger det sammen med, at regeringen selv igennem statsministerens såkaldte 12 punkts program har peget på forskellige muligheder for at skærpe beskatningen, bl. a. på kapitalgevinster, og så er det vel også naturligt, at det behandles i dette 21 mands udvalg. Men der kommer alligevel en vis skævhed ind. Jeg sagde i sin tid, at skatteudvalget ikke var velegnet til at diskutere hele den økonomiske politik, derfor fik vi det særlige 21 mands udvalg om udskrivningsprocenten og den økonomiske politik. På den anden side kan man vel sige, at 21 mands udvalget heller ikke er det mest velegnede til at diskutere skatteteknik. Jeg vil henstille til finansministeren, at man oversender det materiale vedrørende skattespørgsmål, der er afgivet til 21 mands udvalget, til skatteudvalget, ikke forstået på den måde, at så skal skatteudvalget tage sig af behandlingen, det skal vel fortsat 21 mands udvalget, fordi det skal indgå i hele løsningen, men det må være rimeligt, at man i hvert fald bliver orienteret i skatteudvalget, så man ved, hvad der er svaret på de forskellige spørgsmål.

Endelig vil jeg gerne pege på et spørgsmål, der har været rejst her i sommer og efteråret, inden folketinget kom ind. Vi dis-

[Grünbaum.]

kuterede jo i foråret, i maj måned, hele spørgsmålet om at gøre ligningen mere effektiv, og vi var i høj grad enige med finansministeren i, at det her drejede sig om at få mere arbejdskraft frem til ligningen. Nu har der imidlertid været så meget diskussion om, hvorvidt ligningsdirektøren kunne få den revisorarbejdskraft, som han skulle bruge. Der har været nævnt et tal på 100; det er jo så meget igen, men forholdet er jo det, at der er både lønmæssige problemer ved disse ansættelsesspørgsmål og vel også et personaleloftproblem. Det sidste er jeg ikke helt klar over. Der er i hvert fald et lønningsmæssigt problem, og jeg vil gerne her i dag høre, hvad finansministeren har at sige herom. Vi er alle enige om, at ligningen skal gøres mere effektiv. Vi er også enige om, at det i høj grad er et spørgsmål om arbejdskraft. Så burde vi også kunne blive enige om, at vi her fra folketingets side skal gøre alt, hvad vi kan, for at de lignende myndigheder får den arbejdskraft, som de skal bruge, og som sagt ville jeg godt høre, hvad finansministeren har at sige herom.

Haunstrup Clemmensen: Det foreliggende lovforslag vedrører spørgsmålet om værdi af egen bolig, og da vi var tilhængere af boligforliget og med blandt de partier, der indgik boligforliget, er vi tilhængere af de her fremsatte forslag, idet det er vor opfattelse, at de både i ånd og bogstav nøje svarer til forliget, og det er vel kun naturligt, at det allerede nu står helt klart i lovgivningsform, hvordan reglerne skal være i 1972 og 1973.

Jeg vil imidlertid gerne ikke mindst på baggrund af de udtalelser, den socialdemokratiske ordfører fremsatte, sige, at også vi ser med interesse hen til udvalgsarbejdet både i det skatteudvalg, der jo formentlig om et øjeblik besluttet nedsat, og i 21 mands udvalget. Jeg kan godt se, at problemet om, hvor disse forskellige spørgsmål skal drøftes, i det ene eller det andet udvalg, må afgøres på en praktisk måde. Vi er ganske fordomsfri i dette tilfælde.

Men det ligger helt klart, at der f. eks. vedrørende landbrugets stuehuse mig bekendt ikke er noget som helst ønske fra nogen side om, at denne lovgivning skal skærpes eller være mildere end tidligere, og også

det må vi vel i en afdramatiseret atmosfære kunne drøfte under udvalgsarbejdet.

Derimod synes jeg nok, der er grund til meget stærkt at understrege de bemærkninger, som den socialdemokratiske ordfører gjorde vedrørende misbrug af skattelovgivningen og vedrørende ønsket om en mere effektiv ligning. Det ligger mig meget på sinde på det konservative folkepartis vegne at understrege, at vi fra vor side — og jeg har indtryk af, at det gælder alle partier i den ene og i den anden lovgivning. Det er klart, at det også her må foregå på en saglig måde. Det kan ikke være således, at man over for en række mennesker, der måske rent faktisk er nødt til at forbruge af deres formue, skal føje spot til skade. Jeg har heller ikke forstået, at det var det, der var ønsket i og for sig. Men selvfølgelig må det falde i øjnene, hvis 500-600 af de mennesker her i landet, der har de højeste formuer, samtidig har nul i indkomst og derfor nul i indkomstskat.

På tilsvarende måde vil jeg gerne understrege, at afskrivningsreglerne er så afgørende og så værdifulde for erhvervslivets muligheder for at opretholde fuld beskæftigelse og sikre landets konkurrencedygtighed, at det er direkte farligt ikke mindst for erhvervslivet, hvis der på enkelte områder sker misbrug af disse regler, således at hele afskrivningsordningen lægges for had i store dele af befolkningen. Derfor er vi ganske og aldeles enige i, at det er afgørende ved et sagligt udvalgsarbejde at forsøge at standse og stoppe disse misbrug, og ingen skal heller være i tvivl om vort varme ønske om på alle områder, hvor det er teknisk og mandskabsmæssigt muligt, at effektivisere ligningsarbejdet.

Jens Foged: Venstre kan tilslutte sig lovforslaget og udtale tilfredshed med, at de ændringer, som her kommer, og som er fastlagt i boligforliget eller i senere lov, nu får lov til at virke i dette par år. Vi er i det hele

[Jens Foged.]

taget interesseret i, at ordningerne omkring boligområdet er så permanente som overhovedet muligt og ikke mindst på det skattemæssige område, sådan at den enkelte, hvad enten det er lejer, eller det er ejer, kan vide, hvilke vilkår han skal leve under på længere sigt. Derfor håber jeg, at finansministeren, selv om det her er en 2 års lov, allerede nu vil begynde at overveje, hvordan det skal være efter 1974. Det bør jo være sådan, at de, der køber huse i dag eller lejer lejligheder eller køber ejerlejligheder, allerede nu ligesom kan få en fornemmelse af, under hvilke økonomiske, skattemæssige vilkår de vil komme til at leve.

Med hensyn til de udtalelser, der er kommet fra hr. Grünbaum vedrørende landbrugets stuehuse, så er jeg enig med ham så langt, at enhver bolig, uanset erhverv, skal behandles så ensartet som overhovedet muligt. Alligevel har jeg indtrykket af, at hr. Grünbaum ligesom driver jagt på landbrugets stuehuse. Vi har endnu ikke haft et helt år til at se, om vurderingen er, som den skal være, om den er helt i harmoni med alle andre huse. Det er, som om hr. Grünbaum heller ikke vurderer landbrugsstuehusenes beliggenhed i forhold til veje, skoler og forretninger. Der er så mange ting, der har betydning, og det bør da sådan set indgå i vurderingen, og så skal procenten naturligvis sættes rigtigt. De oplysninger, som hr. Grünbaum lige omtalte at vi har fået i 21 mands udvalget, går da for øvrigt ud på, at for de mindre stuehuse lå den tidligere skønsmæssige vurdering noget højere end den procentsats, som fastsættes i loven. Det behøver dog ikke være udtryk for, at det er procentsatsen, der er forkert. Jeg mener, at det var den skønsmæssige vurdering, der var sat for højt for disse boliger; den var helt oppe på 4,7 og 4,8 pct. Det gjaldt de mindre ejendomme, medens de større ejendomme ligesom lå på en lidt lavere procentsats, og den er derfor her blevet hævet.

Derfor må jeg da udtale tilfredshed med, at den procentsats, der kom til at gælde, og som jeg stadig væk anser for at være rigtig, indebar dette, at de mindre stuehuse kom en lille smule ned i vurdering og de større huse en lille smule op. Jeg tror, der er sket en udjævning, som er så korrekt, som vi overhovedet kan få den inden for et område,

hvor der trods alt er tale om et skøn. Vurderingen er jo også et skøn, men den var nødvendig, for at man kunne arbejde rimeligt med kildeskatteordningen, og for at den enkelte borger ikke skal være nærmest retsløs. Når der skal diskuteres med skattemyndighederne, er det bedre at have en vurdering, hvorover der kan klages; derefter kan man få en retskendelse om det, og så er det i orden, så ved man, hvad der skal stå på forskudsskemaet. Jeg anser sådan set det, vi er nået til for stuehusenes vedkommende, for at være noget nær det rigtige. Naturligvis er vi villige til at diskutere det videre i udvalgene og se på, om der skulle være uhyrligheder, men på forhånd tror jeg, at vi har truffet noget nær det rigtige.

Som sagt tiltræder vi forslaget om procenterne, men er villige til at diskutere de andre ting.

Helge von Rosen: Lovforslaget forekommer mig hensigtsmæssigt med fastsættelsen af lejeværdierne for resten af boligforligets 8 års periode, årene 1972 og 1973. Der er jo ingen grund til at tage det spørgsmål op år for år, når det allerede nu kan fastlægges til orientering for de pågældende.

Satserne giver mig ikke anledning til bemærkninger. For huse, der er vurderet før 14. almindelige vurdering, er det jo simpelt hen boligforligets satser, der er anvendt, og for de senere vurderede eller ombyggede huse og for landbrugets stuehuse er satserne blot en videreførelse af den gradvise forhøjelse, der blev fastlagt sidste forår.

Jeg er enig med hr. Grünbaum i, at det vil være naturligt, at vi under udvalgsbehandlingen får ny orientering og optager nye drøftelser om, hvordan det nye system for fastsættelse af stuehusenes lejeværdi er kommet til at virke, og drøfter igen, om det er rimeligt også i sin totalvirkning. Jeg er derimod ikke sikker på, at jeg er enig med hr. Grünbaum — bortset fra det principielle — i hans kritik af det nye system for stuehusene. Principielt er jeg enig med ham i, at det system, vi havde tidligere, hvor man skulle følge den leje, som kunne opnås ved udlejning af det pågældende, var egnet til at skabe rimelighed imellem landbrugsboliger og andre boliger og imellem landbrug af forskellig størrelse og i forskellige landsdele. Det var udmærket principielt, men i praksis

[**Heige von Rosen.**]

virkede det jo ikke. Det kunne man bl. a. se overordentlig slående af den enorme forskel, der var på vurderingerne, hvad det så ligger i, imellem landsdelene, også forskelle, som overhovedet ikke kunne være begrundet med de mest vilde teorier om, at der skulle være en eller anden forskel i, hvad man kunne opnå ved leje. Og dér er jeg enig med hr. Jens Foged i, at det er, som om man har fået has på det. Det er et indtryk, men det er altså det, vi nærmere skal vurdere. Det kan jo ikke nytte noget at have rigtige principper, hvis det viser sig, at man ikke kan leve efter dem på en fornuftig måde.

Jeg tror også, at vi måske under udvalgsbehandlingen endnu en gang kunne se på, om vurderingsgrundlaget, altså om det skal være 14. eller 13. vurdering, eller hvad det nu skal være, om det kunne gøres ensartet, og det vil jo altså sige sidste vurdering over hele linjen for alle kategorier af ejendomme. Det er der i hvert fald mange i den radikale gruppe, som har stærk sympati for.

Jeg skal anbefale lovforslaget til velvillig behandling på det radikale venstres vegne.

Ømann: Denne lovgivning er jo på vej i god tid. Den angår kalenderårene 1972 og 1973, og som der står i lovforslaget, følger den de gamle boligpolitiske aftaler af 1966, dvs. boligforliget. Denne henvisning skyder vel egentlig lidt over målet, idet den lader formode, at det skulle være en fast aftale mellem de fire gamle partier, som deltog i boligforliget. Så vidt jeg har opfattet det, eksisterer dette boligforlig vel næppe mere, det er i hvert fald meget stærkt flosset i kanten.

Men lovforslaget viser jo, at regeringen ingen tanker har om at sanere uretfærdighederne på parcelhusområdet ud over de stramminger, som indførtes i dette forår. Her skal vi altså have den størst mulige ro, som hr. Jens Foged udtrykte det, og dette til trods for at den økonomiske udvikling siden foråret jo nok har peget på, at en forstærket indsats her ville være særdeles påkrævet af hensyn til landets samlede økonomi, for det ligger vel sådan, at den forhøjelse af lejeværdien, som gennemførtes, næppe er slået igennem i priserne på parcelhuse. Flere parcelhusfirmaer er ganske vist

gået fallit, men er husene blevet billigere? Og det er jo her, en positiv parcelhuspolitik må sætte ind for at billiggøre denne boligform og afskaffe husenes stilling som tilløkkende spareobjekt, spekulationsobjekt og opsparingsobjekt, der giver profit ud over al rimelighed.

Med hensyn til værdiansættelsen af landbrugernes stuehuse er den jo lige så stærkt ude af kurs som værdiansættelsen af parcelhusene, men ikke desto mindre kunne det da godt være, at den procentuelle beregning af ejendomsværdien kunne være en forbedring, det kunne i hvert fald være en administrativ forbedring. Der er jo imidlertid meget, der tyder på, at man ikke rigtig har ramt den rigtige procent. Der er også noget, der tyder på, at vurderingerne ikke er gode nok landet over som et ensartet grundlag for disse værdiansættelser, og det er jo noget, vi må tage op i udvalget.

Jeg var imponeret over den stærke vilje, som hr. Haunstrup Clemmensen udtrykte med hensyn til at se på misbrug af skattereglerne, og det er jo meget godt, at man gerne vil afskaffe forargelsen over, hvordan disse regler virker, men så i øvrigt vil beholde reglerne, for man kan med rette spørge: ja men hvorfor sker der ikke noget på dette felt?

Jeg må udtrykke betænkelighed ved at stemme for disse forhøjelser, selv om vi plejer år for år at sige, at forhøjelser af lejeværdierne jo er en forbedring i forhold til det tidligere, og selv om vi plejer at vedtage det med bemærkning om, at dette jo ikke løser dette store problem, men jeg må være betænkelig ved det af den grund, at det jo låser forholdene for 1972 og 1973 fast, og jeg vil da meget gerne forbeholde mig mit partis stilling med hensyn til at søge gennemført en sanering på dette meget vigtige område, inden så lang tid er hengået.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg vil gerne takke for den, jeg vil ikke sige almindelige tilslutning, men den velvilje, som dette lovforslag har mødt. Man har jo især drøftet stuehusene i denne forbindelse, og jeg har forstået af debatten, at det ikke var selve den teknik, man nu anvender ved stuehusenes lejeværdifastsættelse, man har bemærkninger at gøre til, men at det var

[Finansministoren.]

den procent, som er blevet valgt. Vi er altså enige om, at vi skal over til de almindelige vurderingsprincipper og en almindelig fastsættelse af lejeværdien med en fast procent ensartet for alle stuehuse og tilstræbe, at dette kommer til at svare til, hvad familieboligen i eget hus i øvrigt koster for andre dele af befolkningen.

Nu er det således, at den undersøgelse, som ligningsdirektoratet har foretaget, og som jeg har tilstillet folketingsudvalget, viser, at der vel er tale om en nedsættelse for de små stuehuse ved gennemførelsen af det nye princip, men at denne vil være af kort varighed, fordi vi jo ved dette lovforslag og ved det, der blev vedtaget i foråret, gradvis forøger lejeværdiansættelsen, således at den i 1971 bliver 2½ pct., i 1972 2¾ pct. og i 1973 3 pct.

Nu mener jeg også, man med rimelighed må sige, at vurderingen af de små stuehuse i de små landbrug ikke kan blive så forfærdelig høj som i de almindelige parcelhuse, og derfor bliver der en forskel. Vi kender jo de små landbrugs stuehuse. De er jo ikke af en sådan karakter, at ret mange byboer vil bytte med dem i hvert tilfælde ikke med hensyn til det indre, det, der er inden for murene. Man vil naturligvis gerne have haven, og hvad der ellers hører til, men jeg tror nok, man må sige, at det er nogle af de dårligste boliger, vi har i landet. Det lille landbrugs boliger er vel nok både med hensyn til sanitære indretninger og i andre henseender nogle af de dårligste, og man ville ikke vurdere dem ret højt, hvis de lå i byerne og var boliger for byboer. Det synes jeg skal tages i betragtning, og at de små huse her har fået en nedsættelse ved det nye princip gennemførelse kan vel ingen have ret meget imod. Derimod får de store stuehuse en beskatning, der stort set svarer til det, den ville være efter det gamle system, og denne bliver så forhøjet i de kommende år.

Jeg vil gerne medvirke, hvis jeg overhovedet bliver spurgt, men det er jo ikke min sag, til at få koordineret arbejdet mellem 21 mands udvalget og skatteudvalget. Jeg går ud fra, at når de to udvalg har valgt formænd, så vil de kunne snakke sammen om de praktiske problemer, der måtte være,

men dette problem og flere af de andre, der er rejst i løbet af debatten, egner sig jo i høj grad netop til den tekniske og sagkyndige behandling, som vi ved skatteudvalget kan give dem, medens vi jo nok kan risikere, at 21 mands udvalgets behandling af dem bliver mere politisk og måske mindre af teknisk-saglig karakter.

Jeg vil gerne give hr. Grünbaum tilsagn om, at jeg skal gøre, hvad jeg kan, for at få løst ligningsdirektoratets personaleproblemer og derigennem også spørgsmålet om revisorernes aflønning. Jeg er i høj grad interesseret i problemet og skal gøre, hvad jeg formår, men det bliver til syvende og sidst mennesker i dette høje ting, i finansudvalget og i lønningudvalget, der skal tage stilling til, hvad der kan gennemføres.

Jeg er enig med hr. Haunstrup Clemmensen i de bemærkninger, han gjorde om standsning af misbrug af de nuværende afskrivningsregler og andre regler i vort skattesystem og om en effektivisering af ligningsarbejdet. Jeg deler ganske hans synspunkter, det skal der ikke være nogen som helst tvivl om.

Hr. Jens Foged stillede spørgsmålet: hvordan efter 1974 med hensyn til lejeværdifastsættelsen? Jeg forstår godt hr. Jens Fogeds synspunkter, at det er rart for de mennesker, der bor i disse huse, at vide, om de er købt eller solgt efter 1974. Jeg kan imidlertid ikke sige noget om det på nuværende tidspunkt, og jeg ville vel ved at fremsætte forslag, der gik så langt frem som til 1974, ligesom have foregrebet noget, som måske min efterfølger skal have fornøjelsen af at løse til det høje tings glæde og tilfredshed, og det skal jeg i hvert fald vogte mig for. Jeg har ment, at jeg kunne gå frem til 1973, men det er naturligvis ikke anderledes, end at hvis et fremtidigt folketing kommer til en anden overvejelse, andre synspunkter, så kan man rette dette. Men jeg tror, det er praktisk, om vi nu lagde resten af boligforligets periode fast i lovgivningen, så man ved, hvordan man har at forholde sig i de kommende 2-3 år.

Hr. Ømann sagde, at boligforliget ikke eksisterer mere, så han forstod ikke, at disse foreslåede forhøjelser er begrundet i boligforliget, men jeg vil i hvert fald ikke være den, der skal sige, at boligforliget ikke eksisterer mere.

[Finansministeren.]

sterer. Efter mit skøn eksisterer det og skal opfyldes på dette område, og jeg har ingen tanker om yderligere stramninger.

Grünbaum: Først vil jeg gerne takke finansministeren for tilsagnet om at gøre noget ved problemet med arbejdskraft til ligningsdirektoratet og formentlig også til andre steder i ligningsadministrationen, hvor det er nødvendigt. Det er meget vigtigt — det er jeg helt klar over at finansministeren også mener — at skaffe denne arbejdskraft frem, hvis man skal gøre noget ved spørgsmålet.

Og så vil jeg gerne sige et par ord om det med vurderingen. Det er nemlig et vigtigt punkt i hele den diskussion, der har været her om landbrugets stuehuse. Forholdet er nemlig det, at man ikke har samme grundlag, som man har ved parcelhusene. Det er et af problemerne. Jeg har sagt, at vi fra mit partis side accepterer den nyordning, der er lavet, vi accepterer det princip, at man skal have en vurdering, og så skal man have en lejeværdiprocent, ligesom man har det for parcelhusene. Men når man skal diskutere procentens størrelse, så må man ikke være blind for, at den vurdering, der foregår af landbrugets stuehuse, er af en ganske anden karakter end den, der foregår for parcelhusene. Der foretages jo en samlet vurdering af landbruget som landbrug, og så får man en eller anden reststørrelse til stuehuset. Det er ikke sådan, at man siger: hvad er det stuehus værd som stuehus til at bo i? Og jeg er helt enig med finansministeren i, at selvfølgelig skal man da ikke af en faldefærdig rønne eller af et mindre godt stuehus ansætte lige så stor en lejeværdi som af et moderne parcelhus. Det skal være den reelle værdi, men jeg tror nok, ligningsfolkene og vurderingsfolkene vil være enige med mig i, at problemet, når man nu går over til den ordning, ligger i, hvordan man vurderer, og man vurderer altså på en helt anden måde, når det drejer sig om landbrugets stuehuse, end man ellers gør. Det vil jeg lige gøre finansministeren opmærksom på, hvis han ikke er opmærksom på det i forvejen. Så må vi jo se på, om det er en rigtig måde at vurdere dette på, eller om vi skal over til at forlange en selvstændig vurdering af stuehuset som bolig. Så tror jeg nu nok, at teknikerne

vil sige: nej, det bliver lidt for kompliceret, lad os så hellere tage en lidt højere procent, sådan at vi rammer det rigtige. For det vil jeg da også gerne sige, og stærkt ikke mindst til hr. Jens Foged, som sagde, at jeg nu var ude på at drive jagt på landbrugets stuehuse — hr. Jens Foged elsker jo stærke udtryk — at jeg driver bestemt ikke jagt på landbrugets stuehuse, og når det drejer sig om jagt, så tror jeg nu nok, at hr. Jens Foged er mere kyndig på det område i det hele taget. Jeg driver ikke jagt på landbrugets stuehuse. Jeg mener også, vi alle sammen i skatteudvalget er enige om, at vi skal finde frem til det, der er en rimelig ansættelse af disse huse, sådan at det bliver nogenlunde det samme, hvad enten man bor i et landbrugsstuehus, eller man er postbud og bor i et andet hus.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til samme udvalg som den foregående sag på dagsordenen. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er ved get.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om tipning.

(Lovforslaget (nr. 25) findes i tillæg A. sp. 813, fremsættelsen i tidenden sp. 128).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Søren B. Jørgensen: Det foreliggende lovforslag skal være den revision af tipsloven, som alle partier de sidste 5-6 år har ønsket. Jeg ved ikke, om det er finansministerens mening, men at det skulle ende med, at denne revision muligvis skulle blive et led i regeringens spareplan, havde vist ingen regnet med. Efter at have læst bemærkningerne igennem kan jeg ikke få andet ud af det, end at finansministeren fremover vil spare et temmelig stort beløb, som idrætten nu selv må udrede, med den begrundelse, at